¶ De consanguinitate vocabula.

¶ Pater est q̄ me genuit. Auus pater p̄ris mei. Proauus ē pater aui mei. Abauus ē pater ꝓaui mei. ꝛc̄. ⁊ sic ascendēdo Sed patruꝰ ē p̄ris mei frater. Amita p̄ris mei soror Auunculꝰ m̄ris meæ fr̄ Matertera m̄ris meæ soror. Maior patruꝰ ē aui vel auæ patruꝰ Maior amita ē aui vel auæ amita. Maior auunculꝰ ē aui ⁊ auæ auunculus. Maior matertera ē aui ⁊ auæ matertera. Sic ascendēdo ꝓpatruꝰ ꝓamita Itē de alijs Filiꝰ nepos vt supra. Sed etiā ē paternitas ⁊ filiatio in adoptione vt filiꝰ adoptiuꝰ quē q̄s adoptat ⁊ accipit datū a p̄rē. ⁊ ecōuerso p̄r adoptiuus ē Filiꝰ arrogatus ē ille q̄ an̄q̄ȝ electus ē in filiū sui iuris extitit ⁊ post mortē sui p̄ris se alteri ꝓ suo filio irrogato dedit. Itē posthumus est q̄ natus ē post p̄rēm humatū. Proculus. i. filius natus p̄rē ꝓcul peregrināte. Opiter cꝰ pater auo viuo mortuus ē Patrimes ⁊ matrimes cuius p̄rēs ⁊ m̄rēs adhuc viuunt. Itȝ pupillus ⁊ orphanus q̄ non h̄n̄t parētes sed necȝ p̄rēm necȝ m̄rēm.

¶ De affinitate vocabula.

¶ Affinitas ƀt swagherscap. Cōsanguīitas maechscap. vt oīa vocabula supradcā sunt vocabula ꝯsanguinitatȝ. Affinitas sp̄ūalis siue cog̃tio sp̄ūalis vaderschap. Familiaritas vrientschap. sic dicimus Est mihi sanguine affinitate sp̄ūali siue cognatione siue familiaritate ꝯiunctus ¶ Itȝ gētilis ē etiā idem qd̄ ꝯsanguineꝰ Joānes ē mihi ꝯsanguineus affinis vel familiaris. ꝛc̄. Noīa affinitatū sunt hæc. s. vir siue maritus Socer ē p̄r mariti vel vxoris Prosocer. i. auus mariti vl̄ vxoris Prosocrus. i. aua viri vel vxoris Socer magnus. i. vxoris meæ auus Socrus magna vxoris meæ aua Maior socer ē vxoris meæ ꝓauus. Maior socrꝰ vxoris meæ ꝓaua. Itē gener filiæ meæ maritꝰ Nurus filij mei vxor. Progener ē neptis meę maritus Pronurus ē nepotis mei vxor. Leuir ē viri mei frater. vel ꝯiugis meę frater. quē quidam dicūt sororiū. Relictus dr̄ is q̄ alterā duxit post obitū prioris. Et relicta q̄ alteri nupsit post obitū primi mariti. Nouerca q̄ p̄ri meo nupta est Vitricus q̄ m̄rēm meam duxit. Priuignus est filius vxoris meę. Priuigna est filia vxoris meę.

¶ De affinitate spirituali

¶ Affinitas sp̄ūalis ꝯtrahit̄ vel in sacramēto baptismatis vel ꝯfirmationis. ⁊ hȝ solum tres species. scȝ ꝯpaternitas. paternitas. fratnitas Cōpaternitas attendit̄ inter p̄rēm sp̄ūalem. i. tenentē vel leuantē ⁊ patrē carnalem. ⁊ dn̄r isti ꝯpatres. ⁊ mulieres inter se cōmatres. Secundo paternitas attenditur siue contrahitur inter suscipientem siue leuātem ⁊ eum qui suscipitur. Fraternitas attenditur inter filium meum sp̄ūalem ⁊ inter filios ⁊ filias meas carnales. Concreta istoꝝ sunt ꝯpa

spūalis sor or spūalis. ¶ Notādum q̄ onmia ista dicta nomiā sunt re latiua logicalia ⁊ exempla illius regulæ adde relatm̄. cum regūt gtm̄ correlatiui. vt pr̄ filij. ⁊ exempla huius lr̄æ cum regūt gtm̄ fundamen ti. vt pr̄ ioānis. mater catherine. Et eadem nomia huius reglæ regūt etiam dtm̄ mediāte v̄bo substātio p̱ illā reglam possessum debes socia re genusq̄ dtō. Sicq̄ relatiue ⁊c̄. sed hūc dtm̄ regūt mediante verbo substantiuo.

Verbum qd̄ transit dat in or verbale vel in trix
Presens p̱ticipans p̱ nomine ponitur. istos
Ista regunt casus. vt amator amās vel amatrix
Cuilibet istorum poteris coniungere vini.

¶ Sententia. Nomiā in or vel in trix desinētia ⁊ p̱ticipia in ās vel in ens a v̄bis trāsitis descendētia noiālr̄ posita p̄nt regere gtm̄ vt amator vini ⁊c̄. Et dr̄ dn̄dētia a v̄bis trāsitis q̄r veniētia a v̄bis absolut̄ nō regūt gtm̄. vt viator a p̱paritor regis non est per hāc reglam. q̄r gts nō ē id in qd̄ trāsit. actus v̄bi. necq̄ materiā circa quam. s̄z ē regimē famulatus. Gtūs em̄ huius lr̄ē ē id in qd̄ trāsit v̄bi actus. vel materiā circa quam. ¶ Notandum p̄mo q̄ v̄balia in or q̄dā termiānr̄ i tor ⁊ formanr̄ a supino in tum. vt amator. ⁊ illa formāt de se v̄balia i trix vt amatrix. Quædā t̄miānr̄ in sor ⁊ formanr̄ a supinis in sum. vt rasor prouisor. ⁊ illa omnia ɔis sunt gn̄is nō formātia de se fœim in ix. p̄ter duo s̄cz tōsor tontrix. expulsor expultrix. Tulli⁹ O vite p̄hia dux o magistra v̄tutum. expultrixq̄ viciorum. ¶ Notādum s̄cdō q̄ v̄bali huic amator nō corrn̄det amatrix sed amica. amatrix est ois q̄ aliquē amat. amator est q̄ rem habet cum aliqua nō vxore sua. ⁊ illa dr̄ amica een boele. Sic nutrix. i. altrix een amme. vir nutricius. i. altor. ⁊ nō nutritor. i. q̄ vel q̄ curam infantium h̄n̄t. Et ille q̄ nutrir̄ dr̄ alumnus. qd̄ nomē ab autoribꝫ solum passiue accipir̄. ¶ Notādum tercio q̄ p̱ticipia p̄n̄tis tp̄is solū illa q̄ apud autores sunt vsitata vel vsurpata p̄n̄t poni noiālr̄. vt amās amātior amātissimus mei. q̄r quem casum r̄git positiu⁹ eūdē ⁊ ɔp̱atiu⁹ ⁊ sup̱latiu⁹ Patiēs laboris Impatiēs laboris q̄ n̄ p̄t pati laborē vt apd̄ Salust. Catilīa habuit corp⁹ patiēs iediæ. algoris vigiliæ sup̄ quā cuiq̄ ē credibile Sic a p̱petēs aliēi. Itē a p̱petēs aliēi p̱fusus sui. i. aliēa bōa a p̱petebat ⁊ sua p̱fundebat fugitās litium Comic⁹ Her⁹ p̱liberalis ⁊ fugitās litiū. Egēs aliēi vt petr⁹ nō ē egēs aliēi s̄z sufficiēs sibi Sitiēs sanguis bloetgirich. vt ille turc⁹ sitiēs ē christiāi sanguis Prospiciēs p̱iculi. vt apd̄ btm̄ Ambro. Cācer vt ē a p̱petēs cibi ita p̱spiciēs p̱iculi. Ita timens metuēs. vt timens ferulæ metuens v̄ge. vt Iuuenalis Dij maiorum vmbris tenuem ⁊ sine pōdere terram. Spirātesq̄ crocos ⁊ in vrna p̱petuū ver. Qui p̄ceptorē sci voluere parētis. Esse loco. metuēs v̄ge iam ḡndis achilles. Cātabat

De r̄gimine Gt̄i
Ex vi act⁹ q̄uersi
in habitū;

patrijs in montibꝰ ⁊ cui nō tunc. Eliceret risum citharedi cauda ma
gistri. Virgo viri potens.i.nubilis. Lucanꝰ. Potens regū.potens re
ginæ candacis est regimē famulatus. ¶ Notandū quarto ꝙ q̄dam ꝑ
ticipia p̄teriti tꝑis desinentia in us silr̄ regunt gtm̄ huius lr̄æ. ⁊ potis
simū illa quatuor peritꝰ ⁊ imperitꝰ.doctus indoctꝰ. Silr̄ ꝯsus ꝯsul/
tus vt peritus iuris adolescens imperitꝰ rex. Comicus Hic adolescē
tes imperitos rex in fraudem illicit. Sic ꝯsultus iuris.vt Joānes est
omnis diuini atq̄ humani iuris ꝯsultissimꝰ Est ꝯsultus nomen noīa
liter captum homo prudens dignusq̄ a quo ꝯsilium petamus.vt ꝯsul
tus iuris. Et dr̄ per ꝯpositionem iurecōsultus vel iurisconsultus. Cō
sultor dr̄ qui alium ꝯsul.nonnūq̄ qui alij ꝯsulit Profusus. vt ꝓfu/
sus sui.vt supra apud Salustiū. Sic doctus grāmaticæ doctus pilę.
indoctus pilæ.indoctus militiæ.vt Horatius. Ludere q̇ nescit cam/
pestribus abstinet aruis .vel agris. Indoctusq̄ pilæ discive trocive q̇
escit. Scribimus indocti doctiq̄ poemata passim. Fidens animi po/
tens nr̄i. Et solum loquendū est ꝑ illa ꝑticipia noīaliter posita q̄ in/
ueniunt apud autores. Non em̄ dr̄ legens libri.docens tui
¶ Notandū ꝙ ṽbalia formata a ṽbis væhemētissimæ transitioīs du/
plicem pn̄t regere gtm̄.vnum signtem rem in quā transit actus ṽbi vt
doctor tui.monitor tui. Alter signtem materiā circa quam ṽsat actꝰ
verbi.vt doctor grammaticæ.vt sapiētia est doctrix disciplinæ dei
Raro tn̄ apud autores inueniūt regere vtrūq̄ genitiuū simul. Vt fui
doctor tui grammaticæ. ¶ Item nota ꝙ quatuor sunt regētia gtm̄ vel
accm̄ ṽbalia.vt exosus ꝑosus p̄scius ignarus. Exosus ⁊ ꝑosus freq̄n/
tius accm̄.vt exosus bella.ꝑosus opes. Sed p̄scius ignarus frequenti
us gtm̄.vt sum ignarus viæ.non sum p̄scius futurorum. ¶ Nota gtūs
huius regulæ dr̄ regi ex vi actus ꝯuersi in habitum.vel ex vi causę ma
terialis.circa quam.i.ex vi dictionis q̄ significabat prius cum tꝑe dū
erat ꝑticipium aut ṽbum.⁊ nunc fit sine tꝑe cum sit nomen. Nam do
ceo ṽbum docens ꝑticipium ⁊ doctor nomē idem ꝯnotant ⁊ appellāt.
hoc est actum docēdi Sed ṽbum ⁊ ꝑticipium cum tꝑe ꝯnotant illum
actum.nomen vero sine tempore Unde inter bibēs vinum ⁊ bibēs vi
ni multum interest. Nam ad hoc ꝙ hæc sit vera.bibens vinum opor/
tet ioannem in presenti tempore hoc est nūc vinum bibere qđ nō opor/
tet ad illam ioānes est bibēs vini.id est habet habitum ⁊ assuefactio/
nem bibēdi vinum. Sic fugitās lites ꝑticipium fugitās litium nomē
doctus grammaticā ⁊ doctus grāmaticæ.primū ꝑticipium.alterum no/
men.sicut em̄ dr̄ doceor grammaticā.sic doctus grammaticā. Sic p̄/
fectus vrbi ꝑticipium est.dr̄ em̄ p̄ficior vrbi.sed p̄fectus vrbis nomē.
Patiēs illud ꝑticipium patiēs illius nomē.⁊ sic de multis alijs. In q̇
bus oībus regitur gtūs ex vi actus ꝯuersi in habitū. Non em̄ dr̄ habi
tus hic vestimētum sed qualitas acquisita ex actibus frequēter reite/
ratis vel qualitas de difficili mobilis . Sed habitio fit in se habere.⁊
sic nomē in osus fit habitationē.non autē habitum.vt ingeniosus.⁊c.
sed habitudo est corporis bona ⁊ obesa dispositio nō macra vt dr̄ Ille
est bona corporis habitudine.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Suntq3 regendo pares predictis equiparantes
Ut cupidus ludi puer est timidusq3 flagelli

¶ Hic dicit q noia similia ꝟbalib9 in significādo sunt eis sil'ia
in regendo: Et sunt fere ōnia alia ꝟbalia actiue accepta dn̄dētia a ꝟ/
bis transitiuis. Quorum fines ꝯtinētur in hijs ꝟsib9. Iuus idus bil'
ax arius oriusq3 tus osus. Actiue capta genitum dant tor q̊q3 trix ēs
Primo nomina termiāta in iuus a ꝟbis transitiuis descendentia vt si
gnificatiuus Donatus Verbum agendi vel patiēdi significatiuum ē
Amatiuus Incētiuus. vt vinum est incentiuum libidinis bonum ē
diffusiuum suiipsius vt lapis est ꝯsistiuus sanguis. Sic physici sæpe
formant hm̄oi nomina in iuus. vt sanatiuus expulsiuus. opilatiuus
bestoꝑpēde. ¶ Scd̄o nomina in idus a ꝟbis transitiuis descenden
tia. vt cupidus ludi timidus flagelli. omnis homo est pauidus mortꝭ
Fuit ille dubius vitæ. auidus pugnæ, ꝓdigus anime. vt martyres fue
rūt ꝓdigi anime. Inuidus alieni, ꝓuidus futuri. Et d̄r descendentia a
ꝟbis transitiuis. q2 a ꝟbis absolutis nō regūt gtm̄. vt viuidus candi/
dus ꝛc̄. ¶ Tercia nomina in bilis actiue significātia regunt gtm̄.
passiue em̄ regūt dtm̄. vt visibilis mihi tibi. Et sunt ꝑ pauca signifi/
cātia actiue vt substantia est susceptibilis ꝯtrariorum. h̄ tælum est pe
netrabile pectoris toracis. Virgilius Accipe nūc tælum magis hoc
penetrabile nostrum. Sic penetrabile scuti. ¶ Quarto nomina ī ax
a ꝟbis transitiuis descendētia etiam regūt gtm̄. vt edax. Ouidius.
Tempus edax rerum Virgilius. phama est tam ficti prauiq3 tenaxq3
nūcia veri. Sic capax rapax alieni. tenax audax belli. Et significāt in
ax assiduitatem Et d̄r a transitiuis descendentia. q2 a neutralib9 non
regunt gtm̄. vt viuax q̄ diu viuit vt ceruus. Viuacis cornua cerui q2
est diuturne vite. Aliud exemplum Tempus edax rerum diuturnu3
nil sint esse. ¶ Quinto quedam nomina in orius actiue capta r̄gūt
gtm̄ licet sint paucissima. Verbi grā Bonum opus factum in pctis
mortalib9 siue extra statum grē nō est meritorium vite eternæ f'm the
ologos. ¶ Sexto quedam nomina in arius actiue capta licet sint
paucissima regūt gtm̄. vt falsarius lrāꝝ apostolicaꝝ dicunt iuriste.
¶ Septimo ꝑticipia quedam in tus noial'r posita p̄teriti tp̄is vt su
pra sc3 doctus peritus ꝯsultus. ꝛc̄. ꝛ h̄n̄t talia duplicem ꝯstructioēm
Construūtur em̄ cum infinitiuo ꝛ sic dicūtur habere vim ꝑticipioꝝ.
vt doctus cantare peritus rn̄dere. Qn̄ āt ꝯstruūtur cū gtō gerūdij vel
alterius nōis sunt noia. vt peritus rn̄dēdi doctus musice. Eādem cō
structioēm h̄n̄t q̄dam ꝑticipia in ens vt timēs nauigare vel nauigādi
cupiēs discere vel discendi. Sil'r q̄dā noia in idus desinētia. vt timid9
cupidus auidus ꝯstruuntur cum infinitiuis. vel cum gtō gerundij vl'
alicuius nominis. ¶ Octauo quedam in osus regunt gtm̄ actiue
capta licet perpauca. vt studiosus curiosus Solet stulticia aliene vi
te curiosa esse sue negligēs. i. insecura. ¶ Nono q̄dā in or trix ēs veni
entia a ꝟbis trāsitis. de q̄b9 autor d̄t in lrā. Et dicūtur ꝟbalia regere

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

gtm q veniunt a vbis trāsitiuis regentibꝰ accm. vt amo vinū. amās vini. et ergo dr in lra. Nō transit. Quia veniētia a vbis absolutis nō regunt. qr nō inueniunt frequēter apud græcos. Inuenit tn̄ dn̄s dignatus est fieri sessor a sini. Itē aliq dicunt q vbalia a vbis debilis transitionis dn̄dentia etiā regunt gtm. vt fautor bonoꝝ. Inuenit āt fautrix cum dtō. vt Comicus. Mi nostræ fautrix familiæ. ibi oī familiæ stat in dtō. ¶ Notādum q p̄ter has terminationes inueniunt qdam alia regentia gtm huius lræ q pn̄t bene sub regulis poni vt p̄ces animi. anceps illius rei. ꝯpos virium. securus amoris. in securꝰ vitæ. certus hꝰ. incertus illius. pdigus aie auri. dubius vitæ vel hꝰ rei. nescius rei sum p̄sagus futuri mali. p̄ambulū mortis. nuncius mortis. auarꝰ rex inter pres rex. credulꝰ phamæ rumoris scius sollers anceps. et multa alia diues opulentꝰ q omnia regūt gtm significantem materiā circa quā

¶ Notandū q multa ꝯpantur ex dictionibꝰ p̄dictis et seruāt idem regimen hꝰ lræ in oī gradu. vt amans amātior amantissimꝰ mei vt Cicero viri clarissimi iurisqꝫ amātissimi Sic fuās fuātior seruantissimꝰ eq̄ Virgiliꝰ dt seruantissimꝰ æqui. i. æqtatis. et non mō noia in ans. sꝫ etiā alia qdam. vt auidus auidior auidissimꝰ quæstus lucri. et dr alio noie quæstuosus. teutonice toe nerich. sic etiā petrus est auidior sūpꝰ q̄ꝫ quæstus. id est potiꝰ exponit q̄ꝫ tenet Sic peritissimꝰ iuris vt Tullius Pompilius erat oīs diuini atqꝫ humani iuris peritissimus.

¶ Nota vltimo q vbalia abstracta qn̄qꝫ etiā regunt gtm huiꝰ lræ. vt abstracta in tio in or in um in tas in ra vt amor ioānis. desideriū odiū ioannis. visio cura ioānis. voluntas peccandi q omnia faciunt duplicem sensum. vt amor ioānis potest significare vt ioannes amet lꝫ amet Que ambiguitas tolli possit p possessiua. Ut meus amor actiue. mei passiue. Et quando p̄dicte orationes scꝫ amor ioānis et cætere resoluūtur per p̄positionem de vel circa est regimen ex vi actus ꝯuersi in habitum. vt amor ioānis. id est amor versatꝰ circa ioannem vel de ioāne. desideriū tui videndi. i. te videndo vt tenet me desideriū vestræ pn̄tiæ id est de vestra pn̄tia Sed quando resoluunt per inest. tunc est regimen demonstrationis essentiæ siue ꝓprietatis. vt voluntas petri id est q est in petro. voluntas peccandi. id est circa peccatū vel de peccato. Uolūtas enim equiuocatur. Primo capitur pro habitu et sic voluntas est in dormiente. id est habet volūtatem. Secundo dicit actū volendi. vt voluntas peccandi. Tercio dicit ipsam potentiā animæ. scdm alios ipaꝫ animā. vt Augustinus dicit

De rgie gti Ex vi cause efficientis artificialis;

Artifici regimen datur hic vt epistola pauli
Quodqꝫ fit ob cām regit hos velut ara triumphi
Effectus nomen cause iunges gtō
Effectus culpe pudor est et pena reatus

¶ Hic vult determinare de regimine noim significantiū causas. et dz

noim qr grammaticus ꝛ logicus nõ ↄsiderãt cãs. ſꝫ phyſicus ꝛ meta/
phyſicus. Et qꝛ quatuoꝛ ſunt cauſe iõ ponit q̃tuoꝛ regl'as de nomini/
bꝫ cauſarum. Cauſa materialis eſt ex qua aliquid fit. Formalis eſt q̃
dat eſſe rei. Cauſa efficiens a qua fit motus Finalis ꝓpter quam ali/
quid fit. Quædam res hñt has oĩs quatuoꝛ cauſas vt homo. q̃dam
res nõ hñt ſcꝫ nõ hñt materialem ſed homo habet quatuoꝛ. vt coꝛpus
eſt cauſa materialis. aĩa eſt cauſa foꝛmalis. cauſa efficiẽs eſt deus me/
diate. immediate pater. Finalis cauſa hoĩs eſt habitudo vel fruitio
diuina. vt in ſentẽcijs. Homo fact⁹ eſt vt deum intelligat. ꝛ deum itel
gendo diligat. ꝛ diligẽdo vita fruaꝛ ¶ Prima regl'a Dictio ſ̄ns effec
tum. i. rem ſeu opus ꝑ ꝑtem fcãm regit gtĩ ſ̄ntem cãm efficiẽtem id ẽ
opificem vel factoꝛem. vt epl'a pauli. ſ̄t eĩ epl'a rem factam ꝛ paulus
factoꝛem. q̇nqꝫ libri moyſi/euãgelium matheiſ Homoliæ bede. expõ
beati gregoꝛij. ſummule petri hiſpani. bucolica geoꝛgica æneis ỽgilij.
buccolica geoꝛca ſunt tm̃ pl'is numeri. ſed in nto ſingl'ari dꝛ eneis ꝛ in
accõ æneiden vel a. ꝛ nõ eſt dicendum iſta ſunt æneida ỽgilij. ſꝫ æneis
vel æneides ỽgilij. Item oꝛõnes huius lrẽ ſunt amphibologice. i. faci
unt duplicem ſenſum vt ſupꝛa dictum eſt. Poteſt eĩ dictio regẽs ſig/
nificare vel effectũ ꝑ hanc regulã. vel rem poſſeſſam ꝑ regimẽ poſſeſſio
uis. ꝛ g̊ logici faciũt ꝑalogiſmum. q̇cquid eſt ariſtotelis eſt poſſeſſum
ab ariſtotele. liber eſt ariſtotelis. ergo liber eſt poſſeſſus ab ariſtotele.
¶ Nota qꝫ cauſa efficiẽs eſt duplex. ſcꝫ ṗncipalis ꝛ tũc gtĩs ſ̄t hoiẽm
vel opificem. ꝛ inſtrumentalis. vt ſcriptura penne. ſcriptura manus.
econtra dꝛ calamus ſcribentis. Et communiter ibi Effectus nomẽ ꝛc̃
Qd nomẽ ſ̄ns effectum cauſe naturalis regit gtĩ cauſe. vt pudoꝛ cul
pæ. pena reatus. ruboꝛ eĩ faciei ꝑueit nõnũq̄ꝫ ex culpa. vt heu q̄ꝫ dif/
ficile eſt crimen nõ pꝛodere vultu. Sic palloꝛ ſtudij Vñ dꝛ ali⁹ autoꝛ.
heu q̄ꝫ difficile eſt ſtudium nõ ꝓdere vultu Pœna reatus qꝛ reatui de
betur pena. vel p̃t intelligi pena reatus. i. doloꝛ ſeu ipm penitere qd ſe
quitur deliq̄ſſe ꝛ ſemꝑ ſeq̃tur in damnatꝫ. qꝛ ſcribitur vermis eoꝝ nõ
moꝛietur. Sic ruboꝛ verecũdiæ: palloꝛ timoꝛis. Item pudoꝛ eſt eq̄uo
cum. vno mõ eſt caſtitas coꝛꝑis. ꝛ ſic canit eccl'a de btã maria ỽgine.
peꝑit ſ̄uato pudoꝛe Scdo modo idem eſt qd erubeſcẽtia tꝫ ſchaemte.
vt in lrã pudoꝛ culpe. Iñ pudet impſonale vt me pudet pigetqꝫ. depu
dere teutꝫ wt ſchamen. ¶ Scda regula Dictio ſignificans effectum
regit genitiuum ſignificantem cauſam finalem. vt ara victoꝛiæ. fit ei
ara hoc eſt ſacrificium are ob victoꝛiam conſequendam. vt rex balach
ſtruxit aras victoꝛiæ. Et eſt exemplum autoꝛis ara triumphi impꝛo
pꝛie poſitum. quia ara non fit pꝛopter triumphum. ſed pꝛopter victo
riam. quia triumphus eſt honor qui exhibetur victoꝛi reuertenti ſiue
redeunti. ꝛ dicitur triumphus de magna ꝛ ſolemni victoꝛia. ꝛ ouatio
de minoꝛi victoꝛia. ꝛ dicimus per verbum triumphat de hoſtibus qd
regit ablatiuum. vt Ceſar triumphauit de gallis ſic. ouauit de illis ſic
Quare non ſignificat ꝓꝓꝛie gaudere. ſed affici tali honoꝛe.
¶ Notandum qꝫ vnus effectus ꝛ idem poteſt fieri ob varias cauſas
vt ieiuniũ ſanitatis. alij ob aliam cãm ieiunãt. ſ̄let⁹ fraudis doli mali

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

misericordie ꝯsequẽdæ. Vñ⁹. Neue puellaꝝ lachrymis mouearecaue to. Ut flerẽt oculos erudiere suos

De r̄gimine gt̄i Ex̄ cause formal;

Illud quod regitur ꝛ rector idem tibi signāt
Uirtus vera dei nos crimine purgat ab omni

¶ Sūma. Dictio regẽs ꝛ dictio recta idẽ signt. vt potẽtia iusticia dei. ꝛ sic de aliꝭs attributis dei q̄ scd̄m theologos idem signt cū deo in re. sed dr̄n̄t sola rōne. vt iusticia ē idem qd̄ ds. sed vltra hoc ꝯnotat ipsum deū reddere vnicuiqꝫ qd̄ suū est. Sed sic nō est in nobis siue rebꝫ citra deū. vt ꝟtus ioānis. ibi dictio regẽs ꝛ recta non signt idem. sꝫ sunt accidẽtia in nobis. Abstracta tñ a noībus substātiuis formata ꝛ fere oīa abstracta q̄ nō sunt in prima spē q̄litatis vel tercia si regunt gtīn dr̄r facere regimen h⁹ regulæ. ꝛ cū gtō significare idẽ. vt humanitas hoīs petri. resibilitas hoīs q̄ idem signt in re. sed dr̄n̄t rōne qꝛ resibilitas vltra hoīem ꝯnotat hoīem posse ridere. ¶ Notādum ꝙ ꝓ eodem q̄dam dici volūt ciuitas dauētrie ꝑ regimen hoc causæ formalis. vel ciuitas dauētria a ꝑpositione. flumẽ rheni vel flumẽ rhenū. ordo sacerdotꝭ vel ordo sacerdotū. creatura salis vel creatura sal. Non tñ ꝑ indrām loquẽdū est sꝫ autores boni sunt imitādiꝗ frequentius loquunt̃ ꝑ siles cas⁹ q̄ ꝑ gtīn. vt vrbs roma. mons pessulan⁹. mons auenin⁹ Uirgilius Urbẽ quam dicūt romam melibœe putaui. Stultus ego huic nr̄æ similẽ. Salustius. Urbem romā sicut accœpi inicio troiani ꝯdidere Ita in noībꝫ arborꝝ. vt arbor pir⁹. Ascedit iesus in arborẽ sycomorꝝ i euangelio de zacheo. Sic in noībꝫ mensiū. vt mẽsis marti⁹. mensis aplis mai⁹. ꝛc̄. q̄uis inueniat̃ Scd̄m est p̄ma martꝭ. scd̄a tercia martꝭ ibi nō est regimẽ formale h⁹ lr̄æ sꝫ regimen ꝑtis Est ei sensus p̄ma martꝭ dies ei est ꝑs mensis. Inueniunt̃ tñ apud bonos autores ciuitatū noīa licet rarent̃ regi in gtō ꝑ hanc regulā. vt Uirgi. Hic tñ ille vrbẽ patauī sedesqꝫ locauit. Patauī ꝓ patauꝭ ꝑ synæresim aut apocopā. ¶ Prima regula est ꝙ oē abstractū qd̄ nō est in p̄ma neqꝫ in tercia spē q̄litatis regit gtīn subiecti ex vi cause formalis. vt risibilitas hoīs petri. rotunditas ligni. ¶ Scd̄a regula est. oē abstractū regit gtīn sui ꝯcreti vt albedo albi. nigredo nigri. ¶ Tercia regula ē. oīa noīa gn̄alia causæ. vt sunt ista cā spes finis grā regunt gtīn cause formalis vt veni huc discẽdi causa. veni huc mr̄is videndę grā. spe lucri spe mercedis. venit huc fine honoris. vñ spes mercedis facit multos adire laborẽ. vbi q̄daꝫ dicūt esse regimẽ cause finalis. sꝫ prior ꝯsideratio melior est. vt sit regimen formale. Et est grā q̄nqꝫ idem qd̄ cā. vt hic. Ibo in patriā amicorꝝ videndorꝝ grā. Secundo est donū q̄ bonum agit̃ ꝛ malū dimittit̃ scd̄m theologos Tercio ꝟt aenghenaīne. ita dr̄ aliquis loq̄ ad grām. Et denominat̃ pn̄s regimen cause formalis. ꝛ est ꝯstructio intransitiua qꝛ idem significant

De r̄gimie gt̄i Ex̄ cae malib;

Materiam signans iungatur vt anulus auri

Aut ablatm̄ dabit ex vel de preeunte.

¶ Dictio significans effectū regit gtm̄ significantē cām materialem ex qua. vt anulus auri. panis tritici. cereuisia hordei. ¶ Nota idem sensus potest tpliciter expmi. Primo p gtm̄ vt anulus auri. Scdo p abltm̄. mediante ex vel de. vt anulus ex auro vel de auro. qr preposi/tiones de ꝛ ex plærumqꝫ significant circumstantiam causæ materialis nō tm̄ semp ꝭm theologos. qr nō ibi Filius est natus de deo. sed ꝭt ibi tm̄ quantum a deo. Item a ꝛ ab dicunt plerūqꝫ circumstantiam cau se efficientis Ob ꝛ ꝓpter plærumqꝫ circūstantiā finalis causæ dicat ꝓp ter dicit circumstantiam causæ finalis vel efficiētis. p causæ formalis. ꝛ dr̄ plærūqꝫ quia non sp habet ꝟitatem sed fit aliqua exceptio. Er/go illi ꝟsiculi Ex de materiam a vel ab notat efficientem Per dat for malem ꝛc. nō sunt vniuersaliter veri Ob tuam in me beniuolentiam tibi libentissime ꝭuiam ob nō dt̄ cām finalem sed efficientem. Sic ꝓp ter ob ꝓpterea dicunt ꝛ cām finalem ꝛ efficiētem. In signum cuius pt seq̄ vt vel q̄. vt corripio eū q̄ lrīs dederit opam p efficiētem. vel vt lrīs det opam p finalem cām. Ex his p tꝫ q̄ male dr̄ panis est fact⁹ a triti co ab hordeo. sed dicēdum est panis est fact⁹ ex tritico. hordeo. qr ex no tat cām materialem. Tercio eadem sentētia pt expmi p adiectm̄ pos/sessiuū. Nam vt dicim⁹ panis tritici siue ex tritico ita dicimus panis triticeus vel hordeaceus. vt annulus auri vel ex auro. ita annulus au reus dicimus. ¶ Nota scdo potissimū h̄ hēt fieri p q̄druplicia no mina possessiua. Primo p possessiua in ceus termiāta vt arūdinaceus surculus. argillaceus ager. betaceus cretaceus canabaceus cannace/us ferulaceus harenaceus tꝫ sandich. vt ager est harenaceus sant lant herbaceus maluaceus hordeaceus paleaceus rosaceus testaceus. triti ceus id est ex materia argillæ betæ cretæ palee. vt pabulum pecudum est cib⁹ herbaceus fœniceusqꝫ ac paleaceus ꝛ stramēticeus. vt dt̄ Pli nius. ¶ Scdo terminātur possessiua in eus. ꝛ semp e est curta. vt aureus argēteus aurichalceus æneus osseus plumbeus vitreus. vt ca lix aureus. ꝛ trāsumptie aurea scl'a. ferrea scl'a. vt Virgilius Quo fer rea pmum desinet ac toto surget gens aurea mūdo. Casta faue lucia. Diuisit em̄ sibilla scl'a p decem ætates ꝛ singlis ætatib⁹ indixit suos reges. ꝛ pmam dixit esse auream alteram argēteam. ꝛ sic vlterius de/scēdēdo. ꝛ decima iterꝝ aurea erit vt vltima vita. Itē tæla lanea linea. Stamen laneum. stamē lineū. tæla aranceæ. ocl'i vitrei. teutꝫ brillen. pauca materialia nomiā irregl'ariter sunt formata. vt fagin⁹ a biegn⁹. oleaginus ficulnus populnus quernus corulnus quernus de quercu colurnus de corylo. ¶ Tercio possessiua significātia materiam termi nātur in itius p tiꝛ descendūt a nōib⁹ hn̄tib⁹ t in pma syll'a vt stramēti tius lateritius pauimenticius. vt ciuitas lateritia. vt inueni te lateriti am. reliq̄ te marmoream. dixit ꝯstantinus de ciuitate ꝯstantinopoli. Quarto talia nomina terminātur in inus ꝛ sunt formata a mutꝫ aīa/lib⁹ ꝛ sp hn̄t i lōgā vt caro ouina vitulina ferina q̄ noīa etiā res alias connotāt. vt hic hō vetus victus veternosus. i. hydropic⁹ colorē muste

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

linua. color mustelinus. nidus hyrūdineus grad⁹ formicinus. ¶ Notādum ꝙ noīa in ceus ⁊ in eus dñr hīe talem drām. Deceus betace⁹ cre/taceus. de eus certeus. ꝙ in ceus ptē magis sigñt in eus totū. vt harū/dinaceus surculus nō idem ē qđ harundinea phystula nec ager creta/ceus idem est qđ creteus ¶ Notandū ꝙ noīa in eus ⁊ in atus drñt. sicut aureus auratus. ereus ⁊ æratus Nā noīa iu eus ꝯnotant rem totā esse ex tali materia. vt. Aureus ꝑt rem totā esse factā ex auro. ſʒ aurat⁹ connotat supficiem esse ex auro. ꝟguldet. vt apud persium Neq̄ suberato mendosum tinniat auꝝ Et venit subærat⁹ a ꝟbo subæro scpto per æ diphthongō c⁹ simplex est æro In æratura sicut auratura argētura q̄ fit ex tenui bratea. goltschuym. Et ē bratea tenuis ⁊ plicabilis. sed est crassioꝛ. ⁊ fit ex ea armatura. Auratus ꝟguldet. eques aurat⁹ trāssum ptiue dr nunc is q̄ donatus ē militaribꝫ insignibꝫ. ⁊cꝭs. Corporeus ⁊ corpale drñt. Corporeus dr exñs ex materia ⁊ substātia corporea. vt lapis ē res corporea ꝟtus incorporea. ⁊ adiungunꝶ hæc duo noīa cor/pore⁹ ⁊ incorpore⁹ nō nisi cū hꝭ noīe res ⁊ sbā. aut vbi res intelligiꝶ vt lapis ē res siue sbā corporea. non āt corporeus. ꝟtus ē res incorporea ⁊ ñ incorporea. Oīa corporea āt videnꝶ tangunꝶ. sed corporale dr. exñs in materia substātiaqꝫ corporea ⁊ ediuerso. icorpale vt domus fund⁹ mācipiū. corporalia sunt non corporea. legatū hereditas incorpalia sunt non incorporea. Et sic corporale ꝑt q̄litatem q̄ inest substātiæ

Adde relatiuū sunt dupla quaterna duoꝝ
Sic speciem generis dic atqꝫ genus speciei

¶ Relatiuū grammaticale pt regere gtm̄ sui correlatiui. vt duplū dimidij. genus speciei. dñs serui. Ita omnia noīa ꝯsanguinitatis ⁊ affinitatis. vt pater mater vir vxor soror nurus socrus regunt gtūm ꝓprij correlatiui per hanc regulam. ¶ Nota ꝙ duplex est relatiuū scʒ grammaticale ⁊ logicale. Grāmaticale ē antelatæ rei recordatiuū id est recordationem faciens rei latæ. id est ante dictæ id est prius. Ut is suus ipse sui qui quantus qualis quot. ⁊ illa nō regunt gtm̄ per hanc regulam. regunt tamen q̄dam coꝝ gtm̄ per aliā regulā. vt petrus nō hʒ tm̄ prudentiæ quantū eloquentiæ. Id pecuniæ quod petrus hʒ paulus ei dedit. Quot nummoꝝ petrus amisit tot paulus inuenit. Tot militum occisi sunt quot numerari non possunt. Tātum pecuniæ ioannes consumpsit q̄ntum pater eius lucrari nō potest. Sed relatiuū logicale est cuius totum esse est ad aliud se habere. vt pater nō est pater quin habeat filium. Non em̄ dicitur seruus quin habeat dominū. Et sic filius dicitur coæqueuus patri suo. ¶ Relatiua logicalia sunt duplicia. quædā substantiua. vt pater filius dñs seruus. ⁊ hæc regunt genitiuū huius regulæ. Quædā adiectiua. vt simul par æqualis ꝓprius cōmunis. suus. p ꝓprius. ⁊ illa regunt dtm̄. ⁊ quandoqꝫ regunt genitiuum. vt pri similis est. Similis est maioꝝ suoꝝ. hoc non est verisimile par huius vel huic. ꝓpriū illi vel illius. ꝯmune illi vel illius. suum illi vel illius. vt hic suus petri mos est. i. ꝓprius. suus tercij filius. i. ꝓprius

De rgimine gti
Ex vi relatiōis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

non adoptiuus necꝫ arrogatus Par reltm̄ etiam iungiꝛ ꝟbo substan
tiuo ⁊ ē id qđ sufficere alicui opi. aut ꝓsequēdo ł resistēdo vt nō huic
opi par sum. par est huic rei. Quintilianus. Aspicis par laborib⁹ cor
pus. Nec habuisse pares phœbeis ignib⁹ vndas. Scđo iungiꝛ cum
infinitio illi⁹ ꝟbi facio vt paria facerē ē qđ alibi amissū sit. alibi ꝯpēsa
re vt apđ Senecā. Statim tibi soluam quod debeo. ⁊ quātum ad hāc
epistolam. paria faciamus His duob⁹ modis nō est ꝓprie reltm̄ Ter
cio par iungiꝛ cum dtō vel gtō. ⁊ sic ad hāc reducitur regulam quando
regit gtm̄. vt apum par volatum. i. simul apib⁹ volātib⁹ Boetius hoc
inquit. ¶ Nota ꝙ nomia ex p̄pōne con ꝯposita si sint substātia
regūt gtm̄ ꝑ hāc reglām qđ tn̄ sic intelligēdum est. regūt gtm̄ sui corre
latiui ꝑ hāc reglām ⁊ gtm̄ non correlatiui ꝑ reglām dictam ꝓximitas
ꝯtrarietas genus his sociaꝛ. si sint adiectiua dtm̄. Exemplū de sub/
stātiuo. vt ꝯciuis petri. i. q̄ eiusdem ciuitatis est cum petro. ꝯterrane/
us petri. ꝯdiscipulus petri. q̄ sub vno p̄ceptore est cum petro. ꝯmilito
petri. q̄ sub vno duce est. quæ sunt orōnes illius reglæ ꝓximitas ⁊c̄
Exemplum de adiectiō. vt ioannes ꝯcolor petro. petrus non est niger
sed coruo ꝯcolor. discolor iacobo. ioānes nō est niger sed cygno disco/
lor. hic est ꝯḡminis ioanni. Et dicuntur ꝯgnomicēs q̄ hn̄t simile nomē
⁊ ita mulieres sunt in q̄bnsdam locis ꝯgnomicēs viris. viri nō sunt ꝯg
nomines mulierib⁹ Sicut dicimus ꝯgnomis ita binomis. vt beatus
petrus erat binomis trinomis. ¶ Nota ꝙ noīa relatiōis q̄nq̄ꝫ
ꝯnotāt causam efficientem. ⁊ methaphorice regūt gtm̄. vt ebrietas est
dux libidinis intemperantiæ Ebrietas est magistra vel parens libidi
nis. suꝑbia est magistra odij. diuiciæ sunt mater suꝑbiæ vel materia
suꝑbiæ ¶ Notandum ꝙ magis ꝓprie reltm̄ regit gtm̄ positum lo
co correlatiui Magis em̄ dr̄ ꝓprie pať ioannis vxor petri. q̄ꝫ pater fi
lij vxor petri. eo ꝙ quisqꝫ pater est filij pater. ⁊ q̄qꝫ vxor est viri vxor
Inuenitur tamen dici relatiuum regere gtm̄ correlatiui. ad exp̄mēdū
relatioēm. vt pater filij pater. genus speciei genus. ¶ Relatiua
logicalia quædam dicuntur suꝑpositiōis. hoc est quorum significatuꝫ
suꝑeminet. vt pater p̄ceptor. dn̄s patronus. Quedam suꝑpositionis.
vt eorum oꝑposita filius seruus auditor cliens siue libertus. Quedaꝫ
sunt equiparantie. vt socius sodalis vicinus. Reltm̄ suppōnis ⁊ suꝑ/
positionis regit correlatm̄ in gtō. sed equiparantie frequētius in dtō.
vt socius socio. comes comiti. similis simili. par pari. equalis equali.
Quædam relatiua hn̄t quādam drām. vt socius est par. comes ꝟo mi
nor. q̄ comes dr̄ q̄ sequitur ⁊ ducem habet. Et imꝓprie dr̄. deus comi
tetur vos. sed habete deum ducem in itinere. ¶ Libertus ⁊ libertinus
drn̄t Nam libertus semꝑ regit gtm̄ vt libertus petri. libertus cesaris
Libertinus nō regit gtm̄. Libertus ꝯpōiꝛ vt collibertus. Libertin⁹
non ꝯponiꝛ. Colliberti qui sunt sub vno dn̄o. Libertus dr̄ ꝑuatum
respectum. libertinus publicum respectum. Et est libertus seu liberti
nus qui iusta seruitute manumissus est. Ingenu⁹ qui libera matre na
tus est. nec postea seruus factus est. Et sic ꝑ libertinus quod est adie/
ctiuum interrogaꝛ. vt hic homo ingenuus est an libertinus. teutonice

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

is hij cyghen of niet van vrienden. τ nō fit interrogatio p libertus sz cum rn̄sum est libertin⁹ interrogabimus c⁹ libertus. non āt cuius libertinus. Et patronus ē relatm̄ ad libertum. Dicit̄ etiā patronus q̄ causam rei agit. qđ patrocinari dr τ sic dr respectu clientis τ sic cliens est cuius cām agit patronus. Dicit̄ etiā cliens q̄ sectat̄ aliquem factio sū cui adheret. Itē pellex ē nomen relatm̄ ad alterius vxorē τ nō ad vir. Mulieres dn̄r hēe pellices τ non viri. Et pellex dr q̄ cum eo cui vxor est corpus miscet seu rem hz τ sic pellex dr relatm̄ ad mulierē. Traso miles phedrie riualis erat

De rgimine gti. Ex vi partitionis

Cum ptitiuis numerum seriemq₃ locabis
Quilibet alter vter neuter duo quartus eorum

¶ Dictio partitiua τ numeralis p̄t regere gtm̄ ex vi ptitionis signtez multitudinē. vt q̄libet eoꝝ alter eoꝝ. ¶ Nota ꝙ gtūs signs multitudinē est aut nomen pluralis numeri. vt doctissimus poetaꝝ. vn⁹ scholariū. aut nomen collectm̄ singularis numeri. vt vn⁹ plebis. optimus plebis. aut loco nōis collectiui positū p figurā. vt doctissimus vrbis. fortissimus ciuitatis. ponēdo ɔtinens p ɔtento ¶ Nota ꝙ dcōes ptitiuæ sunt q̄ important ptem multitudinis. Et sunt signa vl'ia τ particularia τ interrogatiua cum suis ɔpositis. vt q̄s qualis q̄ntus. τc̄ Et gn̄aliter oīs dictio q̄ ɔstrui p̄t cum abltō mediante p̄pōne ex vel in. l cum accō mediante p̄pōne inter. Vn̄ em̄ dr ac dici p̄t vnus illoꝝ. i. vnus ex illis de illis in illis inter illos. De signis vl'ibus q̄sq₃ q̄cunq₃ null⁹ vterq₃ neuter nemo istoꝝ Nemo viroꝝ q̄ vocati sunt gustabit cœnā meā. Ioā. xiij. Hoc āt nemo sciuit discūbentiū. Virgi. i p̄ncipio noni. Turne qđ optandi diuū pmittere nemo auderet Ibi seruius dr nemo p nullus positū vt sit sensus nemo diuū. i. nullus diuoꝝ. Ex signis vl'ibus excipit̄ oīs qđ numero singl'i non regit gtm̄. sz in pl'i. Plinius. Non oīb₃ aīaliū sunt oculi. De pticularib₃ aliq̄s. plærīq₃ nonulli istorum Ita pauci istorum multi istorum. ita q̄dam istorum. quātis regit gtm̄ vt q̄squis q̄cunq₃ q̄libet q̄lnam quispiā siquis nūquis nequis aliq̄s q̄uis q̄ sunt signa pticularia. Sil'r q̄lis cum suis. vt q̄les ouiū istaꝝ vis emere. demrāndo nigras τ albas. Ita sua ɔposita q̄lisq₃ qualislibet qualisuis Inueniunt̄ τ adiectiua rn̄siua regere gtm̄ ad qualis. vt apud Pliniū. Lanaꝝ nigræ nullū colorē bibunt. Et itē Canū degeneres subijciunt caudā sub aluū. ibi degener adiectm̄ regit gtm̄ canū. τ adiectm̄ nigræ lanaꝝ Quāt⁹ āt q̄ sitm̄ regit gtm̄ cū ɔpositis. vt q̄ētū lignoꝝ istoꝝ vis emere bicubitū an tricubitū. bipedale an tripedale Ita ɔposita quātuscūq₃ q̄ētuslibet q̄ētusuis Ita q̄sitm̄ q̄t regit gtm̄ vt q̄t vr̄m. Cū ɔpositis q̄tcunq₃ q̄tq̄t q̄tlibet q̄tuis Itē q̄sitm̄ vter. vt vter vr̄m. vter oculoꝝ. vtra manuum. Ita vterq₃ vterlibet vteruis neuter vr̄m. qr neuter etiam regit gtm̄. Et inuenit̄ duplex vtꝝ. vno mō nti vel acci casus neutri gn̄is. vel acci casus masculini generis vt vtꝝ calopodium ē dextꝝ. vbi est nti casus. vtꝝ oculoꝝ tuoꝝ magis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

diligis est acci casus. Scdo vtrum est 9iūctis valens idem qd an. ꝛ sic nō regit gtīm. vt vtꝝ quinqꝫ sunt p̄dicabilia id est an. ¶ Nota ꝙ q̄sitiāqs q̄lis q̄nt' q̄t vter ꝛc. faciūt de se sig̃ vl'ia 9fusiua seu distributia ꝛ sig̃ ptic'laria. Nam 9posita cum qꝫ cūqꝫ ꝛ cū scip̄ faciūt sig̃ vl'ia. vt q̄sqꝫ q̄cūqꝫ q̄squis. sic q̄liscūqꝫ q̄tqꝫ q̄tcūqꝫ vterqꝫ Et id etiā itelligit̄ de ad uerbijs vt vbiqꝫ vbicūqꝫ vbivbi vndiqꝫ vndecūqꝫ. vndevnde. quoquo q̄cūqꝫ ꝛ sic de alijs. Et 9posita cum libꝫ cū vis ꝛ cum alijs pticulis. faciunt plerūqꝫ sig̃ pticularia vt quiuis q̄libet vteruis vtrilibet. q̄tuis q̄tlibꝫ Jta in aduerbijs vbiuis vbilibꝫ q̄uis q̄libet q̄ oīa regūt gtīm

¶ Nota ꝙ ōnia interrogatiua 9posita cum li qꝫ faciūt ꝓpōem catego/ricam siue opus hn̄t vno dūtaxat ꝟbo. sꝫ 9posita cum li cūqꝫ faciunt hypoteticam. siue opus hn̄t binis ꝟbis. ꝛ cum dꝛ q̄cūqꝫ currit est imp fectus sensus. sed q̄sqꝫ currit pfectus. ¶ Nota noīa nuēralia etꝭ regūt gtīm ex vi ptitiōis. vnus vr̄m. duo tria q̄tuoꝛ ꝛ sic de alijs nuēralibus cardiālib9 q̄ intelligūtur p numeꝝ in lrā antonomatice. Jta noīa nu/meralia oꝛdiālia. vt p̄mus illoꝛum. decimus illoꝝ. ꝛ sic de alijs nume/ralibus oꝛdinalib9 q̄ intelliguntur p seriem Et solēt numeralia oꝛdiā lia qn̄qꝫ significare numerum sine oꝛdine. hoc est ptitiue poni. vt apud Augustinum Millesimus hoīm vix saluabit̄. i. inter mille vix vnus. Et sic dꝛ decimus quisqꝫ militum in bello occisus est. Qn̄qꝫ ipoꝛtant numeꝝ cum oꝛdine. ꝛ sic potius regūt abltīm. vt ego sum decimus ab isto. quartus ab isto. Qn̄qꝫ solum numerum. vt veni decimus.

¶ Notandum ꝙ hoc numerale vnus cum hac dictione solus regunt gtīm pluralis numeri. ꝛ potissime gtīm oīm. vt tu es vnus oīm doctissi mus. vel ego vnus oīm vidi id audiuiqꝫ. vt Plinius. Hyrundo sola auium nō nisi volatu depascitur. Idem Accipenser vnus oīm squa/mis ad os ꝟsis contra aquas natans meat. Et adiungitur vnus sæpe suplatiuo. Plinius Regulus est vnus oīm bipedum nequissimus dye quaetste die op tween voeten mach ghaen. Drā est inter millia ꝛ mille Millia est substantiū semp regēs gtīm. vt millia ꝟginum vel viroꝛuꝫ sed nō facit ptitioēm. qꝛ nō ſt ptem ex multis. siue nō semp ſt ptem multitudis. Mille est adiectīu ꝛ iungitur substātiuo in simili casu vt mille viri. mille mulieres. mille animalia. ꝛ facit qn̄qꝫ ptitioēm. vt mille viroꝝ. sicut vnus. vt Unus vestrum id est vnus ex vobis. vnus nostrum id est vnus ex nobis. sed vnus nostroꝝ id est vnus ex nostris vnus vestroꝛum id est vnus ex vestris. Jta quisqꝫ nostrum ꝛ nostroꝝ quidam vestrum ꝛ vestroꝛum qꝛ p gtīm possessiui significatur res pos/sessa quæ non significatur p gtīm p̄mitiui. hæc bene esset vera si essent tm̄ mille viri millia viroꝝ viuunt. ꝛ non est regimen ptitionis sed hæc esset falsa mille viroꝛum quia ibi est partitio. Eadem drā notāda ē in alijs. quia eo tempoꝛe quo adam solus erat hæc erat vera Adam est vnus vir. sed falsa Adam est vnus viroꝛum. Similiter hæc erat ve/ra. Adam est foꝛtissimus vir. ꝛ hæc falsa Adam est foꝛtissimus viro/rum. ¶ Nota differentiam inter quis ꝛ vter. Quis enim quæ rit de pluribus quam duobus. Uter de vno ex duobus. vt Utra ma nuum est dextra. vter oculoꝛum est dexter. De quis Quis digitoꝛū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

est pollex. Ergo vter iungitur positiuo ꝛ q̊s superlatiuo vt q̊s digitoꝝ
est longissimus. Drā inter vterqꝫ ꝛ oīs. vterqꝫ distribuit solum ꝓ duo
bus. oīs ꝓ pluribus. vt vterqꝫ oculus ē mihi charus. oēs digiti sūt mi
hi chari. Item neuter nullus drn̄t. Neuter ꝓ duobus distribuit. nullꝰ
pro pluribus quā duobus. ¶ Alter dicit vnū ex duob⁹. alius vnum ex
plurib⁹. vt alter oculoꝝ nō alius. Itē alius digitoꝝ ꝛ non alter. Iungit
etiam alius aduerbio ↄparandi. vt nō sum alius q̄ꝫ heri fui. Sic alter
qn̄qꝫ accipit nō partitiue. vt alter ego. i. tam charus mihi q̄ꝫ charꝰ ego.
Tullius. Recte persuasi mihi te alteꝝ me eē. Et idem de amicicia. A/
micus meus alter ego ē. Naso. dij faciant sine me ne moriat ego. Ab al
ter venit alteruter. ꝛ ē idem qđ vnus aut alter. sed sub q̄dam optione.
teutonice een of ander. vt agite alterutꝝ. Robertus rex siciliæ. Ego iu
ro dulciores ꝛ chariores mihi esse lrās quā regnum. ꝛ si alterutro carē
dum ē æquanimius me regno dico. q̄ꝫ lris carituꝝ. Item vterqꝫ vtri/
usqꝫ parētes non nouit loquēdo de petro ꝛ paulo. i. nec suos nec alteri
us. Vterqꝫ vtꝝqꝫ diligit id ē se ꝛ alteꝝ. Vterqꝫ alterius parētes nō no
uit. Vterqꝫ alteri insidias fecit. Vterqꝫ alteꝝ diligit. i. petrꝰ pauli pa/
rentes non nouit. ꝛ vicissim paulus non nouit parētes petri. ꝛc̄ijs
Alter alterius parētes nouit. si. petrus solum nouit parētes pauli. vel
paulus petri. Altri alter insidias fecit. Alter alteꝝ diligit. In p̄ma lo/
quutione vterqꝫ vtꝝqꝫ diligit sunt quatuor dilectiones. sed vterqꝫ al/
teꝝ diligit duæ. alter alteꝝ diligit dumtaxat vna. Item inuenitur tn̄
qn̄qꝫ sub eadē sig̃tōe. vt apđ Comicū. vterqꝫ vtriqꝫ ē cordi. i. vtꝫ alte
ri est cordi. sed nō est imitādum. ¶ Drn̄t cuncti ꝛ oēs. Cuncti ꝑt oēs.
sed ↄgregatos in vnū locum. Sed oēs si in diuersis locis sunt. Drn̄t
nemo ꝛ nullus. Nam nemo solū ꝓ hoībus distribuit. licet nō nunq̄ꝫ a/
pud vetustissimos inueniat aliter sed nullus ꝓ rebus oībus. Inuenit
etiam nullus ꝓ non apud Comicū. Etiā nullus sum est idem qđ pe/
rij. vt si hoc ita eueniet qđ deus ꝓhibeat actum est occidi perij nullus
sū. Quisquis quisqꝫ drn̄t. qꝛ q̊sqꝫ facit categoricā ꝓpōem vt dcm̄ ē supe
rius. ꝛ sic requirit solū vnum ꝟbum. vt quisqꝫ libroꝝ meoꝝ tuus erit.
Sed quisquis facit hypoteticā ꝛ req̄rit duo ꝟba ꝛ valet idem qđ qui
cūqꝫ sicut cætera ↄposita cū seipsis ꝛ cūqꝫ idem sig̃nt. Et quisqꝫ com
ponit cum vnus vt vnusquisqꝫ vnaq̄qꝫ vnumqđqꝫ. In ntō pli singu
lari quiqꝫ singulæ q̄qꝫ ꝛc̄. In neutro singula q̄qꝫ. Quidam drt ab ali
quis. Nam quidā notat certam ꝑsonā ꝛ ideo sæpe iungi solꝫ ꝓprijs no
minib⁹. vt q̄dam noīe ioannes. Quidā impulit hostiū. hoc est q̄ mihi
notus est ꝛ cognitus. sed aliquis ꝑt incertā personā vel incertam rem.
ꝛ quālibet vt q̄siuit vos aliquis nescio q̊s. Impulit hostium aliq̄s ne
scio quis. sic quisnam quispiā ꝛ vllus hn̄t se vt aliquis. Hoc tn̄ signū
vllus sine negatione nunq̄ꝫ ponit nisi interrogatiue. vt vocat me vllꝰ.
vel subiunctiue. vt si vllus me vocat. Illam drām quā hn̄t inter se q̄/
dam ꝛ aliq̄s hn̄t oīa deriuatiua a quidā ꝛ ab aliquis. vt in his aduer
bijs quodā ꝛ aliquo. vt quo iuit. quodā. i. ad locum certū. Iuit aliquo
id est ad locū incertū mihi ꝛ non cognitū. Sic quodā ꝛ aliquo aduer
bialiter capta sic alicubi alicūde aliquando aliqualiter aliquantisper